

Kennisgeving aan de gemeenteraad

Documentnummer: 201618156

Zaaknummer: Z/23/110267

Portefeuillehouder(s): Gemma Tiedink

Voor vragen

Naam: Anita de Graaf
Telefoon: 088-6953119
E-mail: a.de.graaf@1stroom.nl

Komt niet terug tot besluitvorming in de raad

Onderwerp: Resultaten huishoudelijk afval en grondstoffen gemeente Duiven 2022

Aanleiding voor deze kennisgeving

In het Grondstoffenplan Samen minder afval 2020 staan doelstellingen en maatregelen om het huishoudelijk restafval te verminderen. Jaarlijks monitoren we de inzamelresultaten. In deze kennisgeving informeren we u hierover.

Relevant beleidskader

Met het Grondstoffenplan Samen minder afval 2021 wil de gemeente Duiven verdere stappen zetten naar meer preventie, scheiding en hergebruik van afval- en grondstoffen. De ambitie is het huishoudelijk restafval (fijn én grof) zoveel mogelijk te verminderen. In het plan zijn haalbare en realistische tussendoelen geformuleerd. Voor 2025 richt het plan zich op maximaal 90 kilo restafval per inwoner per jaar. Ook is een ambitie en doorkijk naar 2030 geformuleerd.

2025:	90 kilo restafval
2030:	60-65 kilo restafval
2050:	0 kilo restafval

We houden daarbij oog voor de kwaliteit van de ingezamelde grondstoffen. Het doel is immers om naar een circulaire economie te komen. Voor die circulaire economie zijn goed herbruikbare grondstoffen van het grootste belang.

In het Landelijk Afvalbeheerplan LAP3 staat de VANG-doelstelling (Van Afval Naar Grondstof) om in 2025 slechts 30 kilogram huishoudelijk restafval (fijn én grof) per inwoner over te houden. En om minimaal 75% van het huishoudelijk afval te scheiden. Het plan van de overheid is om in 2050 volledig circulair te zijn. De gemeente (en vooral haar inwoners) is een schakel in de keten. Alleen maximaal scheiden en hergebruik op gemeenteniveau is onvoldoende om de Circulaire Economie te realiseren. De keten moet gesloten zijn om het doel te bereiken. De gemeente heeft bijvoorbeeld beperkt invloed op het ontwerp en productie.

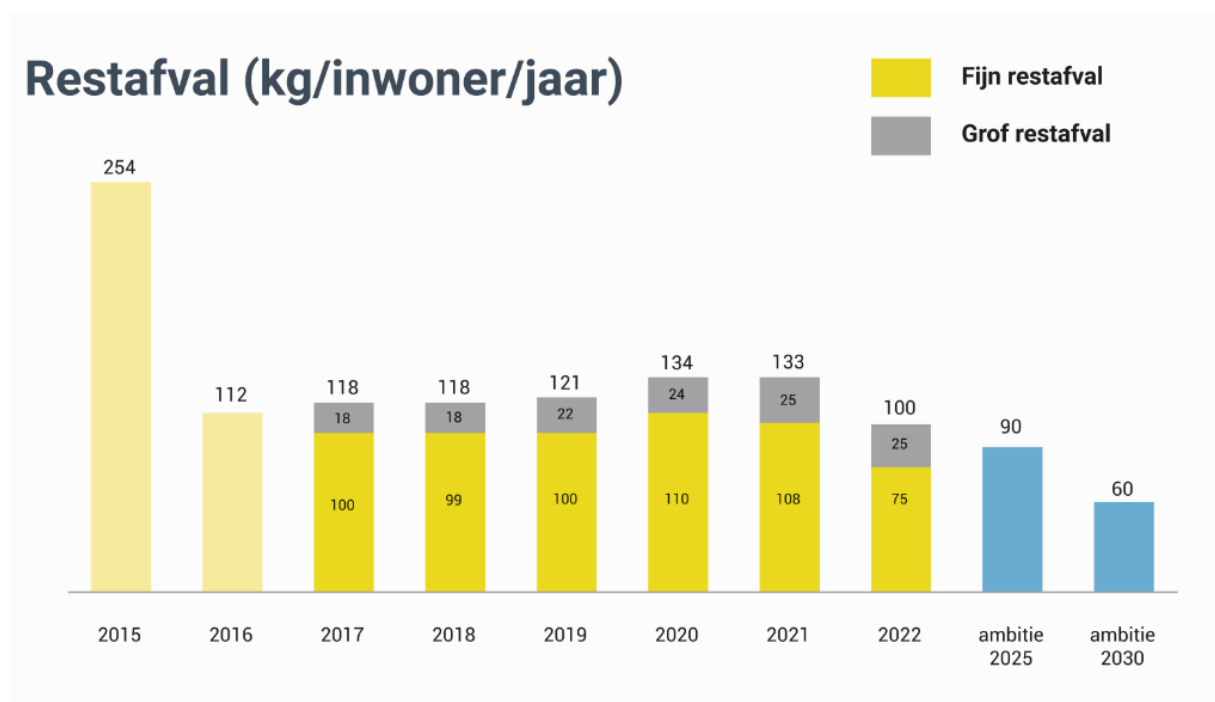
Inhoud van mededeling

Per 1 januari 2022 zijn verschillende maatregelen genomen om het restafval te verminderen:

- Het restafval wordt nog maar 1 keer per 4 weken ingezameld. De lagere inzamelfrequentie noodzaakt inwoners daadwerkelijk hun afval beter te scheiden.
- Verhoging van het tarief om de restafvalcontainer te laten legen. Hiervan gaat een prikkel tot betere afvalscheiding uit. Want voor afval dat niet in de restafvalcontainer komt, hoeft je niet te betalen.
- Het is mogelijk gemaakt om luiers en incontinentiemateriaal apart in te leveren.
- Communicatie voor goede informatie en bewustwording en gedragsverandering.

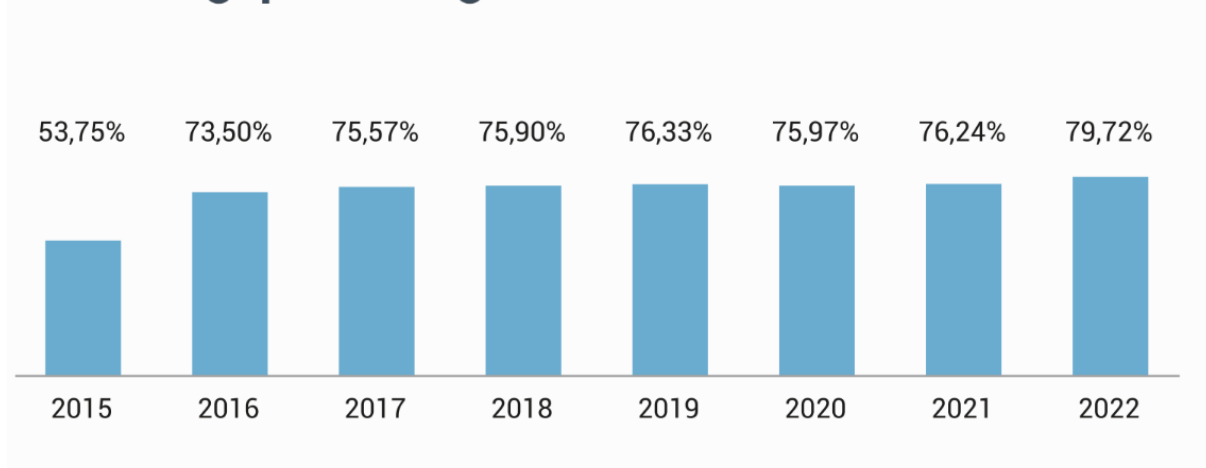
De maatregelen hebben het verwachte effect. De totale hoeveelheid restafval (grof en fijn) is met 33 kg gedaald tot 100 kg per inwoner. De hoeveelheid fijn restafval opgehaald aan huis daalde fors met 30%: van 108 naar 75 kg per inwoner. De hoeveelheid grof restafval gebracht op het Afvalaanbiedstation is stabiel met 25 kg per inwoner. Maar de gescheiden ingezamelde grondstofstromen Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT), oud papier en karton zijn gedaald. De hoeveelheid gescheiden ingezamelde en gerecyclede luiers is toegenomen. Er is een flinke stap gezet naar minder restafval. Om de doelstellingen van maximaal 90 kg restafval in 2025 en 60 kg in 2030 te behalen zijn nog stappen nodig.

Het scheidingspercentage huishoudelijk afval is gestegen naar 79,72%. Daarmee voldoet de gemeente Duiven aan de VANG doelstelling waar het gaat om het afvalscheidingspercentage.

Restafval = de hoeveelheid afval die naar de afvalverbranding gaat.

Scheidingspercentage

Afvalscheiding % = het aandeel van het huishoudelijk afval dat (na)gescheiden wordt voor hergebruik en nuttige toepassing.

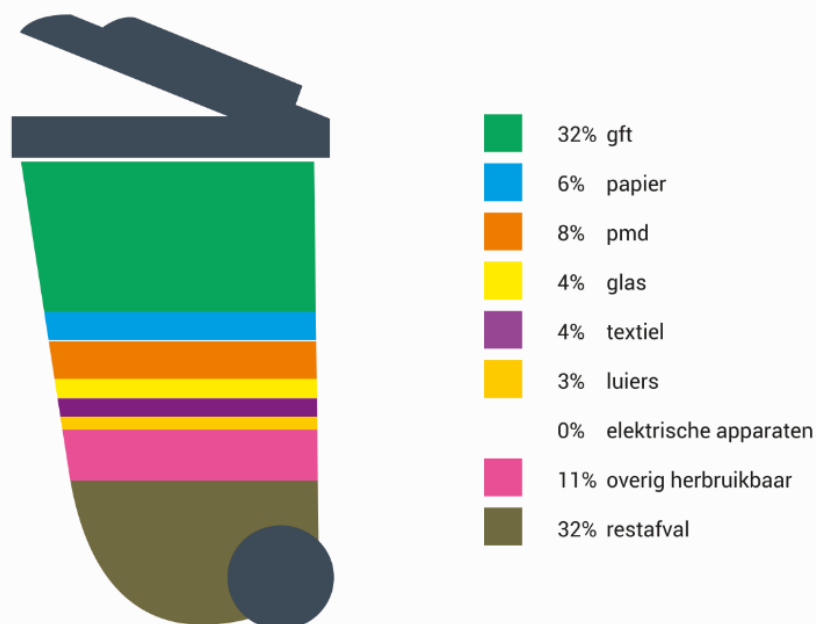
Hoeveelheden huishoudelijk grondstoffen (kg/inwoner/jaar)

Grondstoffen	2019	2020	2021	2022
GFT	126	131	138	125
Oud papier en karton	53	48	53	47
PMD	28	30	29	30
Textiel	4,4	6,3	6,5	6,5
Glas	22	24	23	23
Luiers	0	0	1,1	4,3
KCA	1	1,9	1	1,6
Afgedankte Elektronische of Elektrische Apparaten	4,7	6,5	5,1	5,4

Scheidingspotentieel

Om tot minder restafval te komen is het belangrijk om te kijken welke grondstoffen nog in het restafval zitten. Daarom wordt jaarlijks de gemiddelde samenstelling van het fijn huishoudelijk restafval bepaald. Eén keer per jaar worden hiervoor 4 steekproefmonsters fijn restafval ingezameld bij de laag- en hoogbouw. Het fijn restafval bestaat voor een groot deel nog uit GFT, maar ook bijv. oud papier en karton, PMD en textiel. In de figuur hieronder staat het gemiddelde resultaat van de meting bij laagbouw.

Inhoud restafval container in 2022 gemeente Duiven

Ook dit jaar neemt Duiven deel aan de Benchmark Huishoudelijk Afval (peiljaar 2022). De Benchmark laat zien hoe Duiven presteert ten opzichte van andere gemeenten per afvalstroom en hoeveelheid restafval. De rapportage verwachten we in november 2023.

GFT+E Groente- Fruit- en Tuinafval en Etenresresten

In 2022 is 125 kilo GFT per inwoner ingezameld. Dat is 10% en 12 kg minder dan in 2021. We hadden verwacht dat de scheiding van GFT door de maatregelen zou stijgen. Seizoensinvloeden bepalen echter sterk de ingezamelde hoeveelheid GFT. 2022 was een droog jaar waardoor er weinig tuinafval ontstond, terwijl 2021 groeizaam was.

GFT+E is qua gewicht nog de grootste herbruikbare stroom in het restafval, zo'n 32%. Dit bestaat voor een groot deel uit GFE (Groente, Fruit en Etenresresten). Hier zit nog veel potentieel én uitdaging voor verbetering van de inzameling.

In het Grondstoffenplan is besloten om vooralsnog de huidige tweewekelijkse inzameling van GFT te handhaven. Dit in afwachting van de resultaten in Westervoort met het wekelijks inzamelen van GFT. De resultaten met het wekelijks inzamelen in Westervoort zijn nog niet eenduidig. Er wordt geen substantiële hoeveelheid GFT uit het restafval gehaald. De inzamelkosten nemen toe omdat er een dubbele route wordt gereden. Inwoners waarderen de wekelijkse inzameling. De vraag is of de service voor de inwoner en de resultaten de meerkosten waard zijn. Op dit moment is er geen aanleiding om over te stappen op wekelijkse GFT- inzameling.

Eind 2021 is gestart met de inzameling van GFT+E bij de hoogbouw. Bij de meeste hoogbouwwooningen staan inmiddels gezamenlijke GFT+E containers. Deze zijn voorzien van duidelijke stickers over het scheiden van afval. Er wordt goed gebruik van gemaakt. In het restafval bij de hoogbouw meten we ook opvallend minder GFT. Aandachtspunt bij gezamenlijke GFT- containers is vervuiling. Afhankelijk van de locatie zitten er sloten op de containers. Wij monitoren regelmatig het gebruik van deze containers en de kwaliteit van het aangeboden GFT. Op één plek is de verzamelcontainer verwijderd door een slechte kwaliteit van het GFT. De containers worden twee keer per jaar gereinigd.

Aandachtspunt is de kwaliteit van het GFT. Landelijk ziet men een achteruitgang in de kwaliteit van gescheiden ingezameld GFT. Vervuiling van het ingezamelde GFT kan betekenen dat het wordt afgekeurd voor verwerking tot compost. Afgekeurd GFT wordt verbrand. Het doel van 'goede compost' komt dan in het geding en kosten voor het verwerken van GFT stijgen. Duiven heeft nog niet te maken gehad met afgekeurde vrachten.

Oud papier en karton

De afname van de hoeveelheid gescheiden ingezameld oud papier en karton is een landelijke tendens. Door digitalisering is er minder oud papier. Het karton neemt toe door thuisbezorging. We willen in Duiven de verspreiding van ongeadresseerd reclamedrukwerk verminderen. Een voorstel voor de raad is in voorbereiding. De standaard wordt: geen reclamefolders in de brievenbus, tenzij inwoners een ja-sticker op de bus plakken. Hierdoor verwachten wij een afname van oud papier en minder oud papier in het restafval. In stedelijke gebieden noemt men een vermindering van 30%. Hoeveel dit in Duiven zal zijn, is lastig te voorspellen, ook omdat al veel huishoudens een ja-nee sticker hebben. Daarnaast heeft de branche inmiddels andere manieren gevonden om consumenten te bereiken.

PMD Plastic- en Metalen verpakkingen en Drinkpakken

In de coronajaren 2021 en 2022 nam de hoeveelheid gescheiden ingezameld PMD toe door dat veel mensen thuis zaten door de lockdowns. In 2022 is deze hoeveelheid stabiel gebleven. Dit betekent dat er waarschijnlijk meer PMD wordt gescheiden. In veel gemeenten is de ingezamelde hoeveelheid PMD gedaald naar het niveau voor de coronacrisis.

Inwoners moeten PMD aanbieden in doorzichtige PMD-zakken. Dit om een goede kwaliteit te bewaken. De inzamelaar kan verkeerd aangeboden PMD afkeuren. De zak blijft dan staan, voorzien van een afkeursticker. Hiermee worden inwoners bewust gemaakt van het belang van een juiste afvalscheiding. Door deze aanpak en ons inzamelsysteem hebben we nog niet te maken gehad met afgekeurde vrachten. Dit in tegenstelling tot veel andere gemeenten.

Luiers en incontinentiemateriaal

Inmiddels wordt 4 kg per inwoner aan luiers gerecycled. Een mooie vermindering van het restafval. Vanaf medio 2021 zijn de eerste containers voor luierinzameling en recycling geplaatst in het dorp en bij het Afvalaanbiedstation. De locaties zijn uitgebreid in 2022. De containers voorzien in een behoefte nu het restafval 1 keer in de 4 weken wordt ingezameld. Er wordt goed gebruik van gemaakt.

Medisch afval

Omdat het restafval minder vaak wordt opgehaald, komen we inwoners met medisch afval tegemoet. Zij kunnen een tegemoetkoming ontvangen voor een aantal ledigingen of stortingen. Ca. 15 inwoners maken gebruik van deze regeling. Ook kunnen inwoners met medisch afval kosteloos de restafvalcontainer ruilen voor een groter formaat. Of een tweede container aanvragen.

Grof restafval

De hoeveelheid grof restafval op het Afvalaanbiedstation is stabiel. De gebrachte afvalstromen en recyclebare grondstoffen zijn terug op het niveau van voor de coronacrisis.

Communicatie

Rondom de invoering van het 4 wekelijks inzamelen is gecommuniceerd over de wijzigingen in de inzameling en de mogelijkheden voor afvalscheiding. Hiervoor zijn ingezet: een huis-aan-huis-nieuwsbrief, pagina's in de Duiven Post, de Afvalwijzer(app) en berichten op social media. Op de gemeentelijke website stonden de meest gestelde vragen. Reacties, telefoontjes en vragen van inwoners zijn beperkt gebleven. In november 2021 tot en met februari 2022 was er een piek in het aantal meldingen en aanvragen voor containerruil. Ca.

600 huishoudens hebben de 140 liter restafvalcontainer geruild voor een grotere 240 liter container. Hiervoor zijn extra ruilrondes gehouden.

Vanaf 2022 kunnen de inwoners de restafvalcontainer 13 keer per jaar aanbieden (1 keer per 4 weken). Huishoudens boden de restafvalcontainer vorig jaar gemiddeld 7,8 (140 liter) en 10 keer (240 liter) aan. In 2021 was dit gemiddeld nog 12,66 keer. Dit betekent dat de verlaging van de inzamelfrequentie voor inwoners vaak goed haalbaar is.

Daarnaast zijn duidelijke stickers op de ondergrondse containers voor restafval en oud papier en karton geplaatst over het scheiden van afval. We hebben (zwerf) afvallessen georganiseerd voor de basisscholen gericht op bewustwording, preventie en afvalscheiding.

Beschouwing

De maatregelen om de hoeveelheid restafval te verminderen hebben effect. De totale hoeveelheid restafval is fors gedaald met 25%. Het scheidingspercentage is gestegen en zit op de doelstelling. Hiermee is na de invoering van diftar in 2016 opnieuw een forse stap gezet naar minder restafval. Maar om de doelstellingen van maximaal 90 kg restafval in 2025 en 60 kg in 2030 te behalen, zijn nog stappen nodig.

In de jaren 2020 en 2021 is een verandering in het aanbodgedrag van afval en grondstoffen ontstaan door de corona pandemie, lockdown en het thuiswerken. Hierdoor ontstond er bij huishoudens meer afval. We zien dat dit zich in 2022 heeft genormaliseerd. Het restafval is afgenomen door de maatregelen. Daarnaast is de afname van het restafval en grondstoffen waarschijnlijk deels te duiden door de economische recessie.

Actiepunten 2023

In 2023 wordt volgens het Grondstoffenplan extra ingezet op de volgende actiepunten:

- Communicatie(campagne) om inwoners bewust te maken van en aan te zetten tot preventie en afvalscheiding om te komen tot minder restafval. De campagne loopt vanaf najaar 2023 tot eind 2024 en richt zich op diverse grondstoffen. We brengen vooral het belang van het scheiden van GFT onder de aandacht, omdat dit nog de grootste stroom in het restafval is. We geven informatie over wat wel en niet in de GFT-bak mag, maar ook over wat er gebeurt met GFT, het belang van gescheiden inzameling en goede kwaliteit. Hiernaast blijven wij actief communiceren over diverse afvalonderwerpen.
- Wij gaan de inwoners van de hoogbouw op maat per locatie informeren over het GFT+E. Waar gaat het goed, waar kan het beter? De kwaliteit van het aangeboden GFT is dit voorjaar in beeld gebracht. In het najaar, na de communicatie monitoren wij de kwaliteit opnieuw.
- Wij stellen de raad voor de ja-sticker in te voeren om ongewenst reclamedrukwerk te verminderen;
- (Zwerf)afvaleducatie en gescheiden inzameling bij scholen.
- Uitbreiding locaties voor het inleveren van luiers en incontinentiemateriaal.
- Communicatie aan inwoners als vervolg op deze evaluatie. We informeren over de opgave waar we voor staan, de doelstellingen en de resultaten.
- Voor het verbeteren van de textielinzameling plaatsen we samen met 2Switch enkele extra textielcontainers op locaties waar deze nog nodig zijn.

- Op de middellange termijn willen we graag dat het Afvalaanbiedstation een Circulair Ambachtscentrum wordt in samenwerking met kringloop en Repaircafé. Zo komt meer de nadruk op afvalpreventie en hergebruik. Interessant is te onderzoeken of we de aangeboden stromen op het Afvalaanbiedstation beter kunnen scheiden. Minder grof huishoudelijk restafval heeft immers ook gevolgen voor het behalen van de VANG resultaten. Wij onderzoeken bijvoorbeeld of het zinvol is het herbruikbaar huisraad in samenwerking met 2Switch op het Afvalaanbiedstation in te zamelen.

Duiven, 13 juni 2023.

Burgemeester en wethouders van gemeente Duiven,

mr. drs. R.J. (Rutger) den Haan
secretaris

mr. H.B. (Huub) Hieltjes
burgemeester